ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 16.6.2025 г.
COM(2025) 290 final

ANNEX 18

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите

Състояние на цифровото десетилетие за 2025 г.: продължаване на изграждането на суверенитета и цифровото бъдеще на ЕС

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} -
{SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

КРАТКИ ДОКЛАДИ ПО ДЪРЖАВИ ОТ

Литва

Общ преглед

Литва се ползва с отлично 5G покритие и динамична екосистема за стартиращи предприятия, но продължава да се сблъсква с предизвикателства при разширяването на покритието на фиксираните мрежи с много голям капацитет (ММГК), особено в селските райони. Страната се позиционира като нишов участник в областта на полупроводниковите и квантовите технологии, като се възползва от силната си лазерна промишленост.

Литва проявява значителна амбиция в своя принос към цифровото десетилетие, като е определила 12 национални цели, 92 % от които са в съответствие с целите на ЕС за 2030 г. Страната следва сравнително добре своите траектории, като 71 % от тях са в съответствие с плана (въз основа на траекториите за 2024 г., определени за 7 от 8-те анализирани ключови показателя за ефективност (КПЕ). Литва отговори на 25 % от 8-те препоръки, отправени от Комисията през 2024 г., като внесе някои промени чрез нови мерки.

Литва демонстрира силни резултати в областта на мобилната свързаност, с почти универсално 5G покритие и продължаващи инвестиции в инфраструктурата. Въпреки това разгръщането на фиксирания широколентов достъп остава неравномерно, особено в селските райони. Въпреки целевите програми за подкрепа внедряването на съвременни цифрови технологии като услуги в облак, изкуствен интелект и анализ на данни в малките и средни предприятия продължава да изостава. Екосистемата за стартиращи предприятия се разраства, въпреки че дейността по разширяване и достъпът до частен капитал остават скромни. През 2024 г. Литва поддържа висока достъпност на цифровите обществени услуги, подкрепена от централизирани платформи и зряла система за електронно здравеопазване. Развитието на цифровите умения се подкрепя чрез национални програми, насочени към уязвими и недостатъчно представени групи. По отношение на устойчивостта страната тества цифрови инструменти за действия в областта на климата чрез финансиране на стартиращи предприятия и инициативи за чисти технологии, въпреки че все още не е разработена цялостна екологична цифрова стратегия. В Литва киберсигурността е стратегически приоритет, подкрепен от националната програма и внедряването на 5G инструментариум.

КПЕ на цифровото десетилетие (1)	Литва				ЕС		Цел на цифрово десетилетие до 2030 г.	
	DESI за 2024 г. (година 2023)	DESI за 2025 г. (година 2024)	Годишен напредък	Национална траектория 2024 г. (3)	DESI за 2025 г.	Годишен напредък	Литва	ЕС
Покритие с фиксирана мрежа с много голям капацитет (ММГК)	78,1 %	78,3 %	0,3 %	84,0 %	82,5 %	4,9 %	98,0 %	100 %
Покритие с оптични линии до помещенията (FTTP)	78,1 %	78,3 %	0,3 %	-	69,2 %	8,4 %	-	-
Цялостно 5G покритие	98,9 %	99,7 %	0,9 %	92,0 %	94,3 %	5,9 %	100,0 %	100 %
Периферни възли (приблизителни стойности)	5	10	100,0 %	-	2 257	90,5 %	-	10 000
МСП с поне основно ниво на цифров интензитет (2)	-	66,3 %	2,0 %	-	72,9 %	2,8 %	90,0 %	90 %
Услуги в облак	33,6 %	-	-	-	-	-	75,0 %	75 %
Изкуствен интелект	4,9 %	8,8 %	80,2 %	12,0 %	13,5 %	67,2 %	75,0 %	75 %
Анализ на данни	40,5 %	-	-	-	-	-	75,0 %	75 %
ИИ или услуги в облак или анализ на данни	53,5 %	-	-	-	-	-	-	75 %
Еднорози	3	3	0,0 %	3	286	4,4 %	6	500
Поне основни цифрови умения	52,9 %	-	-	-	-	-	80,0 %	80 %

Специалисти в областта на ИКТ	4,9 %	5,3 %	8,2 %	5,3 %	5,0 %	4,2 %	6,9 %	~10 %
Уведомление за схема за електронна идентификация		Да						
Цифрови обществени услуги за гражданите	86,7	87,9	1,3 %	86,0	82,3	3,6 %	100,0	100
Цифрови обществени услуги за предприятията	95,9	92,5	-3,6 %	95,0	86,2	0,9 %	100,0	100
Достъп до електронни здравни досиета	95,4	95,4	0,0 %	100,0	82,7	4,5 %	100,0	100

(1) Вж. методическата бележка за описание на показателите и други показатели
(2) С DESI от 2025 г. се отчита версия 4 на индекса за цифров интензитет (ИЦИ), който е съпоставим със стойността на ИЦИ от DESI от 2023 г. (отнасяща се за 2022 г.) за изчисляване на годишния напредък. Това не е сравнимо с националната траектория, която се основава на версия 3 на индекса.
(3) Национална траектория, ако е налична в националната пътна карта и ако показателят е отчетен в DESI от 2025 г. (2024 г.)

Според специалното проучване на Евробарометър „Цифрово десетилетие“, 2025 г., 77 % от литовските граждани считат, че цифровизацията на ежедневните публични и частни услуги улеснява живота им. По отношение на действията на публичните органи 90 % считат, че е важно да се противодейства и да се смекчава проблемът с фалшивите новини и дезинформацията в интернет. А по отношение на конкурентоспособността 79 % считат за важно да се гарантира, че европейските дружества могат да постигат растеж и да се превърнат в „европейски шампиони“, способни да се конкурират на световно равнище.

Конкурентоспособен, суверенен и устойчив ЕС въз основа на технологично лидерство

През 2024 г. Литва затвърди позицията си на регионален лидер в областта на мобилната свързаност, като постигна почти универсално 5G покритие в домакинствата. Въпреки това разгръщането на фиксирани мрежи с много голям капацитет (ММГК), по-специално оптични кабели в селските райони, продължава да изисква целеви публични инвестиции. В ход са два големи държавно финансирани проекта, подкрепени от МВУ и ЕФРР, за разширяване на инфраструктурата на ММГК, като са планирани над 2000 километра оптични кабели и 60 нови кули. За да ускори цифровизацията на предприятията, Литва увеличи подкрепата си чрез мярка VST-1 („Поощряване на цифровизацията на предприятията“), като се основаваше предимно на цифрови ваучери за МСП, ускорители и националната мрежа от ЕЦИЦ. Въпреки това внедряването на изкуствен интелект, услуги в облак и анализи на данни остава неравномерно, като проучванията подчертават сложността на процедурите и липсата на осведоменост за цифровите технологии. Страната засили ролята си в областта на нововъзникващите технологии чрез GreenTech Hub и лазерните технологии за полупроводници и квантови изчисления, както и чрез ангажимента си към КЕЦИ за Алианса за езикови технологии. Киберсигурността беше значително укрепена с пълното транспониране на Директивата МИС2, национална програма, фокусирана върху надеждността на 5G мрежите, и нарастващите инвестиции в киберустойчивостта на публичния сектор.

Защита и овластяване на хората и обществото в ЕС

Литва продължава да се представя отлично в областта на цифровите обществени услуги, като предлага висока степен на достъпност както за гражданите, така и за предприятията. Достъпът до електронни здравни досиета остава сред най-високите в ЕС, а текущите реформи на системата за електронни здравни услуги имат за цел да разширят обхвата и да подобрят оперативната съвместимост на данните. Въпреки че заетостта на специалистите в областта на ИКТ се е увеличила през 2024 г., демографският натиск и зависимостта от чуждестранни кадри остават основни структурни предизвикателства. Мерките в подкрепа на развитието на таланти включват преквалификация, инициативата „Talent-Reach“ и стажове за младежи от диаспората. В областта на цифровото приобщаване Литва е инвестирала значително в програми, насочени

към възрастните хора и уязвимите групи, включително националната кампания „Никой няма да бъде оставен“ и образователни инициативи, ръководени от НПО и висши училища за възрастни хора. Те се допълват от инициативи за обучение в рамките на пътната карта, като EdTech за учители и програми за развитие на умения за нискоквалифицирани възрастни, но е необходимо по-нататъшно ускоряване, за да се постигне целта за цифрови умения до 2030 г.

Използване на цифровата трансформация за интелигентно екологизиране

Литва е в ранен етап на съгласуване на своя цифров и екологичен преход. Въпреки че липсва напълно интегрирана екологична цифрова стратегия, се наблюдават целенасочени усилия, особено чрез подкрепа за стартиращи предприятия, които разработват цифрови решения, свързани с климата. Мярка VST-3 „Насърчаване на предприятията да преминат към неутрална по отношение на климата икономика“ даде възможност на 170 стартиращи предприятия да работят върху инструменти като интелигентни системи за жилища, базирани на изкуствен интелект, и автоматизирани платформи за работни процеси.

GreenTech Hub активно укрепва екосистемата на чистите технологии, като насочва предприятията, работещи в областта на технологиите като интелигентни електроенергийни мрежи, електромобилност и интернет на нещата, към услугите на ЕЦИЦ. Очаква се по-нататъшна координация в рамките на предстоящата Национална програма в областта на цифровите технологии.

Национална стратегическа пътна карта за цифровото десетилетие

Литва представи своята първоначална пътна карта за цифровото десетилетие на 13 март 2024 г. По това време цифровата политика не разполагаше с централизирана координация, като всяко министерство отговаряше за собствената си област. В отговор на предизвикателствата, идентифицирани при изготвянето на пътната карта и доклада по държави от 2024 г., през юли 2024 г. правителството прие резолюция за създаване на Национална програма в областта на цифровите технологии за периода 2026—2040 г. Тази нова междусекторна стратегия има за цел да централизира управлението, да хармонизира финансирането и да отстрани пропуските в области като полупроводниците и периферните възли. През първите девет месеца на 2025 г. се извършва задълбочен анализ, който да насочи развитието на програмата. Националните органи възнамеряват да коригират пътната карта на по-късен етап.

Общо 26 мерки са част от националната стратегическа пътна карта на Литва с бюджет от 1,5 милиарда евро (1,9 % от БВП на Литва през 2024 г.).

Финансиране и проекти за цифрови технологии

23 % от общия размер на средствата по плана за възстановяване и устойчивост на Литва са разпределени за областта на цифровите технологии (724 милиона евро)[1]. Освен това, в рамките на политиката на сближаване, 280 милиона евро, представляващи 4 % от общото финансиране на страната по политиката на сближаване, са предназначени за насърчаване на цифровата

[1] Делът на разпределените финансови средства, които допринасят за постигането на цифровите цели, е изчислен въз основа на приложение VII към Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост. Последно обновяване на данните: 16 май 2025 г.

трансформация на Литва[2]. Литва е член на КЕЦИ за Алианса за езикови технологии. Литва е също така държава участничка в съвместното предприятие (СП) EuroHPC и в СП „Интегрални схеми“.

Страната се ангажира с Програмата за ускоряване на най-добрите практики[3] чрез участието си в семинарите.

Цифрови права и принципи

Според проучване за подкрепата Литва е била относително активна в прилагането на **Европейската декларация относно цифровите права и принципи** с общо 45 инициативи, но без нови инициативи, стартирани през 2024 г. Литва е най-активна в областта на защитата и овластяването на децата и младите хора в цифровата среда. По-малко дейности са идентифицирани по отношение на справедлива цифрова среда и защитена, сигурна и безопасна цифрова среда. Мерките в областта на поставянето на хората в центъра на цифровата трансформация изглежда имат най-голямо въздействие на място, за разлика от мерките, насочени към безопасността, сигурността и овластяването.

Препоръки

- **за МСП:** да се опрости достъпът до финансиране за цифровизация на МСП чрез намаляване на бюрократичната сложност, подобряване на насоките и насочване на подкрепата към сектори с нисък цифров интензитет.
- **ИИ:** да се засили целевата подкрепа за въвеждането на изкуствен интелект, особено сред МСП, чрез повишаване на осведомеността за примери за приложение, които са от значение за предприятията, подобряване на достъпа до консултантски услуги и опростяване на процедурите за финансиране.
- **Специалисти в областта на ИКТ:** да се увеличат усилията във връзка с програмите за преквалификация и участието на жените в ИКТ.
- **Киберсигурност**: да продължи работата по киберсигурността с цел справяне с променящите се заплахи, особено по отношение на осведомеността на гражданите.
- **ММГК:** да се разшири обществената подкрепа за разгръщането на ММГК, особено в селските райони.
- **Екологосъобразност**: да се приеме интегрирана стратегия за екологичния и цифровия преход с измерими цели, да се създадат механизми за наблюдение на въздействието върху околната среда и да се разшири обхватът на цифровите решения, които подкрепят целите в областта на климата.

[2] Тази сума включва всички инвестиции, които са специално насочени към цифровата трансформация или допринасят съществено за нея през програмния период на политиката на сближаване 2021—2027 г. Източниците на финансиране са Европейският фонд за регионално развитие, Кохезионният фонд, Европейският социален фонд плюс и Фондът за справедлив преход.

[3] Програмата за ускоряване на най-добрите практики (BPA) е платформа, която позволява на държавите членки да споделят успешни мерки и предизвикателства, с които се сблъскват в усилията си да постигнат целите и задачите си за цифровото десетилетие. Най-добрите практики се предоставят на държавите-членки чрез хранилището на BPA и се представят на редовни семинари, които понастоящем са фокусирани върху три тематични клъстера: „Цифрови умения“, „Екологични ИТ“ и „Внедряване на цифрови технологии“.